

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.27/2023/12.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság székhely¹, a 2024. január 11. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A lopás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt terhelt¹ és társa ellen indult büntetőügyben az ügyészség, terhelt¹ I. rendű és terhelt² II. rendű vádlottak, valamint a védők másodfellebbezéseit elbírálv a törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. december 14. napján kihirdetett 32.Bf.9036/2022/14. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottak lopás büntettének kísérleteként értékelt cselekménye a Btk. 370. § (2) bekezdés bc) alpontja szerint is minősül.

terhelt¹ I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (két) évre, a próbaidő tartamát 4 (négy) évre felemeli, továbbá e vádlottat 250 (kétszázötven) napi tétel pénzbüntetésre és 3 (három) év közúti járművezetéstől eltiltásra ítéli.

A pénzbüntetés egynapi tételének összegét 1000,- (ezer) forintban határozza meg. Az így kiszabott 250.000,- (kétszázötvenezer) forint pénzbüntetés megfizetésére 10 (tíz) havi részletfizetést engedélyez oly módon, hogy az első 25.000,- (huszonötezer) forint összegű részletet 2024. február 20-ig, az azt követő ugyanilyen összegű részleteket minden hónap 20. napjáig köteles megfizetni.

Amennyiben az I. rendű vádlott a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve egyhavi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárás során felmerült 25.200,- (huszonötezer-kétszáz) forint bűnügyi költséget terhelt2 II. rendű vádlott köteles az államnak megfizetni.

A személyazonosító igazolvány száma terhelt1 I. rendű vádlott esetében okmányszám1, terhelt2 II. rendű vádlott tekintetében okmányszám2.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A bíróság1 (a továbbiakban: kerületi bíróság) a 2022. április 20-án tartott tárgyaláson kihirdetett szám3ú ítéletében terhelt1 I. rendű vádlottat lopás büntettének kísérlete [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], bűnsegédként elkövetett lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb), be) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] és bűnsegédként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont be) alpont], míg terhelt2 II. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett lopás büntettének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Rendelkezett a bűnjelekről, azokat – a lefoglalás megszüntetése mellett – megsemmisíteni, az iratok között kezelni vagy terhelt1 I. rendű vádlottnak, illetőleg név24 és név12 egyéb érdekelteknek kiadni rendelte. Az eljárás során felmerült 2.405.654,- Ft összegű bűnügyi költséget az államra terhelte.

[3] Az elsőfokú ítélet ellen előterjesztett ügyészi fellebbezést elbíráló törvényszék mint másodfokú bíróság (a továbbiakban: törvényszék) a 2022. december 14-én tartott tárgyaláson kihirdetett 32.Bf.9036/2022/14. számú ítéletében a kerületi bíróság ítéletét megváltoztatta, és terhelt1 I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki lopás büntettének kísérletében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont], bűnsegédként elkövetett lopás büntettében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] és bűnsegédként elkövetett lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont be) alpont], terhelt2 II. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett lopás büntettének kísérletében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bb) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont].

[4] terhelt1 I. rendű vádlottat halmazati büntetésül 1 év 6 hónap – végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett – börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztésből – annak végrehajtásának utólagos elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Ugyancsak a végrehajtás elrendelése esetére a szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a vádlott által 2019. március 21-én és március 22-én őrizetben töltött időt. Rögzítette, hogy a vádlott 2019. március 23-tól 2020. július 2-ig közigazgatási területre korlátozott bűnügyi felügyelet hatálya alatt áll, de ezen időszakon belül 2020. január 2-től 2020. március 31-ig elzárást töltött. Mellőzte továbbá a 2020. június 2-án és június 3-án őrizetben töltött idő feltüntetését.

[5] terhelt2 II. rendű vádlottat 2 év időtartamra próbára bocsátotta.

[6] A bűnjelek egy részének a tárgynyilvántartásba vételére és kezelésére vonatkozó adatokat (hatóság, ügyszám, határozatszám, bűnjeljegyzékszám) megjelölte vagy helyesbítette, név²⁴ egyéb érdekelt lakcímét feltüntette. Külön is kiemelten megjelölte a gépkocsi és annak kulcsai tekintetében a lefoglalást foganatosító és utóbb a bűnjel kezeléséről gondoskodó nyomozó hatóságokat, a határozataik és a tárgynyilvántartásvétel számát, továbbá e bűnjelek tényleges kezelésének a helyét. A gépkocsit, a kulcsokat és a forgalmi engedélyt egyéb érdekelt1 egyéb érdekeltnek rendelte kiadni.

[7] Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből terhelt1 I. rendű vádlottat 1.633.539,- forint, terhelt2 II. rendű vádlottat 150.100,- forint külön-külön történő, továbbá a vádlottakat 204.891,- forint egyetemleges megfizetésére kötelezte. Rendelkezése szerint 449.718,- forint bűnügyi költség az állam terhén marad.

[8] Egyebekben a kerületi bíróság ítéletét helybenhagyta.

[9] A másodfokú eljárásban felmerült 36.000,- forint bűnügyi költség viselésére terhelt2 II. rendű vádlottat kötelezte.

[10] A másodfokú határozat ellen az ügyész terhelt1 I. rendű vádlott terhére, a büntetés súlyosítása, végrehajtandó szabadságvesztés, járművezetéstől eltiltás és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében, terhelt1 I. rendű vádlott az ok megjelölése nélkül, a védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, míg terhelt2 II. rendű vádlott ugyancsak az ok megjelölése nélkül, a védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

[11] Az ügyészség a fellebbezése írásos indokolásában kifejtette, hogy terhelt1 I. rendű vádlott esetében a törvényszék tévesen döntött a szabadságvesztés tartamának meghatározásáról, a végrehajtás felfüggesztéséről és a járművezetéstől eltiltás kiszabásának mellőzéséről.

[12] Álláspontja szerint a törvényszék helyesen sorolta fel a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket, azonban az enyhítő tényezőket túlzott nyomatékkal értékelte, amikor a halmazati szabályok szerint 3 hónaptól 4 év 6 hónapig terjedő

szabadságvesztéssel büntethető terhelt I. rendű vádlottal szemben – a középértéktől (2 év 4 hónap 15 nap) jelentősen és indokolatlanul eltérve – 1 év 6 hónap tartamú szabadságvesztést szabott ki. Ennek során a törvényszék figyelmen kívül hagyta, hogy a bűnözői életmódra berendezkedett, büntetett előéletű, a korábbi büntetéseiből megállapíthatóan a társadalmi normákkal való szembehelyezkedésre hajlamos terhelt I. rendű vádlott társadalomra veszélyessége kifejezetten nagy. A vádbeli időszakban – rendszeres haszonszerzésre törekedve – részben vagy egészben a sorozatjelleggel elkövetett gépjármű-feltörésekből származó bűnös vagyonból tartotta fenn magát. A vidéken, Budapesttől távol lakó vádlott a cselekményeit – azok egyenkénti kockázatát csökkentve – Budapest X. kerületében valósította meg, azaz magát az elkövetések érdekében mobilizálta. A kisebb tárgyi súlyú, vagyon elleni bűncselekményeinek elkövetését megkönnyítette a lakóhelyétől eltérő helyszín, a tartózkodási helye folyamatos változtatása, amely a hatóság előli esetleges menekülés során bizonyos konspiráció lehetőségét és védelmet nyújtott saját maga és az elkövetésben részt vevő társai számára.

[13] Mindezek okán az ügyészség terhelt I. rendű vádlottal szemben – figyelemmel arra is, hogy őt a korábbi büntetése sem tartották vissza újabb bűncselekmények elkövetésétől – a középértékhez közelítő tartamú, végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabását látta indokoltnak. A végrehajtás felfüggesztésére már csak azért sem látott lehetőséget, mert az a szabadságvesztés tartamának indítványozott felemelése esetén a törvényben kizárt lenne a Btk. 85. § (1) bekezdésében írt tartami korlátozás miatt.

[14] Az ügyészség – a 38/2007. Büntető Kollégiumi vélemény jelen ügyre vonatkozóan is releváns megállapításait ismertetve – kérte figyelembe venni, hogy terhelt I. rendű vádlott tettesként, illetve bűnsegédként három vagyon elleni bűncselekményt követett el, és minden esetben azok végrehajtása során gépkocsit használt, részben járművezetőként. A gyors helyváltoztatás, a menekülés és a bűnös módon megszerzett javak megtartása érdekében használt gépkocsik részben a családjához, részben ismeretségi köréhez köthetők. Ebből következően a gépjárműhasználat szorosan összefügg e bűncselekmények elkövetésével, azokhoz szükségképpen illeszkedik, azok tartós eleme. Ezért nem látta mellőzhetőnek terhelt I. rendű vádlottnak a közúti járművezetéstől való határozott tartamú eltiltását.

[15] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli ügyészség) a felterjesztett ügyiratokkal együtt megküldött BF.903/2022/5. számú indítványában a vádlottak és a védők fellebbezését alaptalannak értékelte, ugyanakkor az ügyészség jogorvoslatát kiegészítéssel tartotta fenn.

[16] Meglátása szerint a kerületi bíróság és a törvényszék a perrendi szabályok megtartásával folytatták le az eljárást, hatályon kívül helyezésre okot adott eljárási szabálysértést nem valósítottak meg.

[17] Egyetértett azzal, hogy az elsőfokú ítélet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 592. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan volt, így annak kiküszöbölése érdekében a törvényszék helyesen döntött tárgyalás kitűzéséről és bizonyítás felvételéről. Úgy ítélte meg, hogy a törvényszék által megállapított – a harmadfokú eljárásban is irányadó – tényállás már minden tekintetben

megalapozott, hiánytalan és pontos, továbbá a másodfokú határozat indokolása mentes logikai hibáktól és hiányosságoktól.

[18] Érvelése szerint a törvényszék helytállóan jelölte meg, hogy a kerületi bíróság az egyes cselekmények esetében mely bizonyítékokat nem tett a bizonyítás anyagává, mely megállapításai voltak iratellenesek, illetőleg mely ténybeli következtetései voltak ellentétesek a már megállapított tényekkel. A törvényszék részletesen értékelte a vádlottak védekezését cáfoló közvetlen és közvetett bizonyítékokat, amelyek alapján kétséget kizáró bizonyossággal meg lehetett állapítani, hogy a vádlottak elkövették a vád tárgyává tett bűncselekményeket. Hangsúlyozta, hogy a felmentésükre csak a törvényszékétől eltérő tényállás megállapítása esetén kerülhetne sor, azonban a másodfokon megállapított tényállás megalapozottsága folytán a harmadfokú bírósági eljárásban a felmentést célzó védelmi fellebbezések nem vezethetnek eredményre.

[19] A fellebbviteli ügyészség a bűncselekmények jogi minősítését törvényesnek értékelte.

[20] Úgy ítélte meg, hogy a törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket kimerítően, teljes körűen feltárta, de terhelt I. rendű vádlott esetében eltúlzottan enyhe szankciót alkalmazott, ráadásul nem indokolta, hogy a középértéktől miért tért el jelentősen a vádlott javára. A törvényszék által kiszabott, a középértéket meg sem közelítő tartamú, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés nem felel meg a büntetés-kiszabási elveknek, ugyanis nem igazodik a büntetett előéletű, büntetőeljárás hatálya alatt álló, többszörös halmaztatban álló bűncselekményeket megvalósító, a cselekményeit részben üzletszerűen elkövető terhelt I. rendű vádlott fokozott társadalomra veszélyességéhez, de nem alkalmas a büntetési célok elérésére sem. Ezért e vádlottal szemben a középértékhez igazodó tartamú, végrehajtandó szabadságvesztés és mellékbüntetésként közügyektől eltiltás alkalmazása indokolt.

[21] Kifogásolta terhelt I. rendű vádlott esetében a járművezetéstől eltiltás kiszabásának mellőzését, rámutatva arra, hogy a törvényszék által megállapított tényállás szerint mindhárom esetben az elkövetők gépjárművel közelítették meg a bűncselekmény helyszínét, tehát a gépjármű-használat közvetlenül összefüggött a vagyon elleni bűncselekmények elkövetésével (BH 2020.2., BH 2017.175., BH 2017.107., BH 2016.131); a következetes bírói gyakorlat szerint irreleváns, hogy ki vezette a járművet.

[22] Meglátása szerint terhelt I. rendű vádlottal szemben a Btk. 50. § (2) bekezdésében írt kötelező rendelkezés folytán pénzbüntetést is ki kellett volna szabni, mivel a törvényszék haszonszerzési céllal elkövetett bűncselekmények miatt határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélte a vádlottat, aki egy vállalkozásban csendestársként történt közreműködéséből havi 400.000,- forintos bevétellel rendelkezik.

[23] Egyebekben a törvényszék ítéleti rendelkezéseit törvényesnek, indokolását megalapozottnak értékelte.

[24] Mindezekre tekintettel a fellebbviteli ügyészség indítványozta, hogy az ítéltábla a másodfokú határozatot terhelt I. rendű vádlott tekintetében változtassa meg, a kiszabott

szabadágvesztést jelentős mértékben súlyosítsa, ítélje a vádlottat pénzbüntetésre, tiltsa el a közúti járművezetéstől, továbbá alkalmazzon vele szemben mellékbüntetésként közügyektől eltiltást; egyebekben a törvényszék ítéletét hagyja helyben.

[25] terhelt I. rendű vádlott védője (a továbbiakban: I. rendű védő) a fellebbezése írásos indokolásában úgy értékelte, hogy a törvényszék tévedett az elsőfokú ítélet Be. 592. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjai szerinti részbeni megalapozatlanságának megállapításakor. Valójában a törvényszék felülmérlegelte a kerületi bíróság bizonyíték-értékelő tevékenységét, ráadásul a másodfokú ítéletben hivatkozott bizonyítékok nem voltak alkalmasak a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerinti eltérő tényállás és a vádlottak bűnösségének megállapítására. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján terhelt I. rendű vádlott legfeljebb gyanúsítható volt az eljárás tárgyát képező bűncselekmények elkövetésével, azonban a bizonyítékok zárt logikai láncolata nem állapítható meg.

[26] Kiemelte, hogy a tényállás 2. és 3. pontjaiban írt cselekmények kapcsán a kezelőorvos által nyújtott tájékoztatás és a kórház által írt adatok legfeljebb azt bizonyította, hogy terhelt I. rendű vádlott a cselekmények elkövetése idejére nem tudott sikeresen alibit igazolni, mely tény azonban a bűnösségét nem támasztja alá. E bizonyítékok, illetőleg a tényállás 1. pontjában írt cselekmény vonatkozásában terhelt II. rendű vádlott gépkocsijának VÉDA rendszerben és az autópályamatrixa útdíjellenőrzési-rendszerben rögzített adatai, a kerületi bíróság rendelkezésére álltak a tényállás megállapításakor, tehát azok ismeretében hozta meg mérlegelés útján a döntését. Ebből következően mindössze arról lehet szó, hogy a kerületi bíróság nem kellő súlytal értékelte ezeket a körülményeket.

[27] Megítélése szerint a tényállás 1. pontja esetében a lefolytatott bizonyítás eredményeként a vádlott bűnössége csak valószínűség szintjén maradt. E cselekmény tekintetében a törvényszék név8 sértett és név11 tanú vallomását – a felülmérlegelés tilalmát sértve – eltérően értékelte. Ráadásul figyelmen kívül hagyta a rendőri jelentésben és név8 tanúvallomásában foglaltakat, miszerint a sértett az elkövető szívtájékan egy vágást látott, amellyel kapcsolatban név8 csak az eljárás későbbi szakaszában állította, hogy az börtényűródés is lehetett az elkövető kövérsége miatt. Márpedig, ha az elkövetőn nem volt vágás, akkor a sértettnek valójában nem lett volna oka arra, hogy a dulakodás közben az elkövetőt elengedje, és azt sem hagyta volna, hogy a helyszínről eltávozzon. Ehhez képest az I. rendű védő csak másodlagos kérdésnek minősítette, hogy név8 a fényképről történt felismerésre bemutatás során más személy fotóját választotta ki, sőt az eljárás későbbi szakaszában sem volt biztos abban, hogy terhelt I. rendű vádlott volt az elkövető. név11 tanú a nyomozás során ugyancsak más személy fényképét választotta ki, míg a tárgyaláson az elé tárt fotók alapján már azt valószínűsítette, hogy az elkövető mégis terhelt I. rendű vádlott volt, akit viszont a bíróság mellett leállított gépkocsinál nem ismert fel teljes bizonyossággal.

[28] Az I. rendű védő szerint a törvényszék a tényállás 2. és 3. pontjaiban írt cselekmények tekintetében az eltérő tényállás megállapításának okát egyáltalán nem indokolta. Lényegében e tényállási pontok esetében a tanúvallomások kapcsán tipikusan felülmérlegelési tevékenységet végzett, figyelmen kívül hagyva a Be. 591. § (1) bekezdésében foglalt előírást, miszerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. A tényállás 2. pontja tekintetében a másodfokú ítélet [26] bekezdését ellentmondásosnak értékelte, mivel a törvényszék előbb tényként állapította meg, hogy

terhelt1 I. rendű vádlott kiszállt és a tehergépkocsihoz ment, majd a következő mondatban már azt rögzítette, hogy az ismeretlen társ milyen magatartást fejtett ki, mely tevékenységet a vádlott figyellel biztosította.

[29] Sérrelmezte, hogy a törvényszék annak ellenére egészítette ki a védenca előéleti adatait újabb két ítélettel, hogy azok a cselekmény elkövetését követően emelkedtek jogerőre.

[30] Mindezekre tekintettel elsődlegesen azt indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét változtassa meg, és hagyja helyben a kerületi bíróság ítéletét.

[31] Másodlagosan – amennyiben az ítéltábla a bűnösség kérdésében osztaná a törvényszék álláspontját – kérte a súlyosítást célzó ügyészi fellebbezés elutasítását, különös tekintettel arra, hogy a vádlottnak végrehajtandó szabadságvesztésre ítéletét célzó indítvány nem felel meg a bíróságok büntetiskiszabási gyakorlatának. Álláspontja szerint a törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó tényezőket helyesen értékelte, azok mindössze annyiban szorulnak kiegészítésre, hogy az ügy harmadfokon történő befejezéséig újabb év telik el, amely nem a vádlott magatartására vezethető vissza. A megállapított bűncselekmények csekélyebb tárgyi súlyúak, ráadásul egyik cselekmény kísérleti szakban maradt, a másik kettő bűnsegédként elkövetett.

[32] A pénzbüntetés és a járművezetéstől eltiltás kiszabását célzó indítványokkal nem értett egyet, azok elvetését kérte. Érvelése szerint a védenca egzisztenciális helyzete drasztikusan megváltozott, továbbá a járművezetéstől eltiltásnak csak akkor van helye, ha vagyon elleni bűncselekmények sorozatos, üzletszerű elkövetéséhez rendszeresen használnak járművet, márpedig ilyen ismérvek jelen ügyben nem voltak megállapíthatók.

[33] Indítványozta azt is, hogy az ítéltábla terhelt1 I. rendű vádlottat a bűnügyi költségek egy részének viselése alól mentesítse, figyelemmel arra, hogy a nyomozó hatóság saját bizonytalanságának eloszlátása érdekében vett igénybe költséges, eredményre csak kisebb részben vezető szakértői bizonyítást.

[34] terhelt2 II. rendű vádlott védője (a továbbiakban: II. rendű védő) a fellebbezése írásos indokolásában a kerületi bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt. Osztotta a védőtársa álláspontját a tekintetben, hogy a törvényszék a másodfokú eljárásban az új és a meglévő bizonyítékoknak – a kerületi bírósággal ellentétesen történt – értékelésekor túllépte a mérlegelési jogkörét. A törvényszék által kiegészített, de lényegében új tényálláson nem alapulhat az elsőfokon felmentett vádlottak bűnösségének a másodfokú eljárásban történő megállapítása, a felülmérlegelés az egyik legfontosabb alapelv, a bírói függetlenség megsértését eredményezi.

[35] A nyilvános ülésen a fellebbviteli ügyészség képviselője – reflektálva a védelmi fellebbezésekben előadottakra – kifejtette, hogy a másodfokú eljárásban nem sérült a felülmérlegelési tilalom, a törvényszéknek ugyanis kötelessége volt az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságának a kiküszöbölése, amelyre bizonyítás felvételével és helyes ténybeli következtetések levonása útján került sor. A bizonyítás felvételét az indokolta, hogy a kerületi bíróság az ügyiratok tartamát képező és az ügyészségi vádiratban hivatkozott egyes

bizonyítékokat nem tett a bizonyítás anyagává. Ilyenek voltak terhelt I. rendű vádlott nyomozás során tett gyanúsítottai vallomásai, valamint azok az okirati bizonyítékok, amelyek a tényállás 1. és 2. pontjaiban írt cselekmények esetében cáfolták azt a védekezést, amely szerint a kérdéses napokon nem lehetett a bűncselekmények elkövetésének helyszínén. Ezen túlmenően a kerületi bíróság az elsőfokú eljárásban felvett bizonyítás során számos ellentmondást nem oldott fel, a tényállás 1. pontjában írt cselekmény tekintetében alaptalanul vetette el a sértett egyértelmű felismerését, a bizonyítékokat csak egyenként, és nem egymással összevetve értékelte. A részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése eltérő tényállás megállapításához vezetett, márpedig ilyen esetben a törvényszéknek – figyelemmel a Be. 593. § (2) bekezdésében írtakra – lehetősége volt az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékok eltérő értékelésére is.

[36] A fellebbviteli ügyészség képviselője a bűncselekmények jogi minősítése körében arra mutatott rá, hogy a vádiratban a jogszabályhely felhívására tévesen került sor, mivel a vádhatóság valójában a tényállás 1. és 2. pontjai esetében minősítő körülményként nem az üzletszerű elkövetést, hanem a dolog elleni erőszakot látta megállapíthatónak. Ezért a fellebbviteli ügyészségi átiratban foglaltakat azzal tartotta fenn, hogy mellőzi e cselekmények üzletszerű elkövetésére vonatkozó utalásokat.

[37] Továbbra is úgy ítélte meg, hogy a büntetési célok eléréséhez a középértékhez közelítő tartamú, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása, egyidejűleg terhelt I. rendű vádlott közügyektől eltiltásra ítéltése is szükséges.

[38] Az átiratban már felhívott eseti döntések jelen ügyre is releváns tartalmának ismertetését követően fenntartotta terhelt I. rendű vádlott járművezetéstől eltiltására vonatkozó indítványát, rámutatva arra, hogy e büntetés alkalmazásának nem feltétele a bűncselekmény üzletszerű elkövetése.

[39] Megállapította, hogy terhelt I. rendű vádlott már nem rendelkezik a csendestársként kapott 400.000,- forintos bevétellel. Ugyanakkor a harmadfokú nyilvános ülésen tett nyilatkozata szerint a jelenlegi jövedelme 197.000,- forint, az élettársával együtt kapják az általuk eltartott unokáik után járó családi pótlékot és a gyermekek otthongondozási díját (GYOD). Tehát terhelt I. rendű vádlottnak továbbra is van megfelelő jövedelme, így a pénzbüntetés kiszabásának feltételei fennállnak, ráadásul e szankciót a haszonszerzési céllal elkövetett bűncselekmény esetén kötelező alkalmazni. E körben – figyelemmel a jelzáloghitel és rezsiköltség összegszerűségére – indokoltnak tartotta részletfizetés engedélyezését.

[40] Az I. rendű védő a nyilvános ülésen előadott perbeszédében fenntartotta a fellebbezése írásos indokolásában foglaltakat, külön is kiemelve azt az álláspontját, miszerint a törvényszék által felvett bizonyítás nem alapozta meg eltérő tényállás megállapítását. Ezért a másodfokú határozat megváltoztatására és a kerületi bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

[41] A fellebbviteli ügyészség képviselőjének érveivel kapcsolatban annyi észrevételt tett, hogy a vádhatóságok a hasonló jellegű cselekmények miatt indult ügyekben rendkívül ritkán tesznek indítványt a járművezetéstől eltiltás kiszabására, e büntetést rendszerint a bíróságok sem szokták alkalmazni, nyilván ez a körülmény a fellebbviteli ügyészség által felhívott eseti

döntésekben nem jelenik meg. A járművezetéstől eltiltás kiszabása esetén a vádlott elveszítené a jelenlegi munkáját, ez viszont veszélyeztetné a családja megélhetését is, márpedig a büntetésnek nem lehet célja a vádlott életének ellehetetlenítése, különös tekintettel a jelentős időmúlásra is.

[42] Egyetértett azzal, hogy vagyon elleni bűncselekmények esetén a pénzbüntetés kiszabása kötelező, de kérte figyelembe venni, hogy a védenca jövedelme jelentősen lecsökkent.

[43] Továbbra is úgy ítélte meg, hogy a szakértői bizonyítással összefüggésben felmerült bűnügyi költség – a bűncselekmények jellegéhez képest – aránytalanul nagy, annak részbeni elengedése indokolt.

[44] A II. rendű védő az ítéltábla tanácsa előtt szintén fenntartotta a fellebbezése írásos indokolását és az indítványát, abból mindössze azt emelte ki, hogy védenca bűnösségének megállapítása törvénysértő, mivel a törvényszék bizonyíték-értékelő tevékenysége a felülmérlegelés tilalmába ütközik.

[45] terhelt1 I. rendű vádlott a felszólalásában előadta, hogy a terhére megállapított bűncselekményeket nem követte el, ezért a felmentését kéri.

[46] Rámutatott arra, hogy

- a nyomozás során a kérdéses bűncselekmények elkövetésével más személyeket gyanúsítottak közel egy évig;
- a beszerzett fényképfelvételeken nem ő szerepel;
- a tényállás 1. pontjában rögzített cselekmény esetében a fotón volt felesége korábbi barátja látható, a lefoglalt sportcipő a lábméreténél két-három centiméterrel nagyobb, a sértett az elkövető mellkasán hosszú vágásnyomot látott, amely – miként azt a tárgyaláson többször is megmutatta – rajta nincs, ehhez képest a karján van egy jellegzetes tetoválás, erről viszont a sértett nem számolt be;
- a tényállás 3. pontjában írt cselekmény esetében az igazságügyi antropológus szakértő a fényképen szereplő személlyel való egyezőségét ötös skálán a 2-es fokozatban határozta meg.

[47] terhelt2 II. rendű vádlott a felszólalásában azt nyilatkozta, hogy az elsőfokú bírósági eljárásban sor került a kihallgatásukra, a kerületi bíróság minden körülményt megvizsgált, majd helyesen döntött arról, hogy nem ők követték el a tényállás 1. pontjában rögzített cselekményt. A sértett a vádbeli napon vele utazó személyt ismerte fel, de az nem terhelt1 I. rendű vádlott volt. A beszerzett kórházi iratok valótlanul állítják, hogy terhelt1 I. rendű vádlott anyja nem a kórházban hunyt el.

[48] Az eltérő irányú fellebbezések közül az ügyészség jogorvoslata vezetett – részben – eredményre.

[49] A Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) pontja alapján a harmadfokú eljárás lefolytatásának a törvényes feltétele fennáll. A másodfokon eljáró törvényszék a kerületi bírósággal ellentétes döntést hozott, amikor az első fokon felmentett terhelt I. rendű és terhelt II. rendű vádlottak bűnösségét megállapította. A fellebbezésében az ügyészség a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja alapján a másodfokú ítéletnek az ellentétes döntéssel összefüggő, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseit sérelmezte, míg a védők a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint magát az ellentétes döntést, továbbá az I. rendű védő másodlagosan a büntetés enyhítését is kérte (legalábbis a másodfokú ítélet kihirdetése után bejelentett fellebbezésében).

[50] Az ítéltábla felülbírálati tevékenysége kiterjedt a törvényszék ítéletének fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntésére, és azon rendelkezéseire, illetve részére, amelyet a kerületi bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, továbbá az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárásra [Be. 618. § (1) bekezdés a) pont, aa)-ab) alpont, b) pont].

[51] A felülbírálat terjedelmére vonatkozóan a Be. – a felülbírált másodfokú ítélet tényállásához való kötöttségre, illetőleg a másodfokú ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölésére vonatkozó szabályok körében – további előírásokat is tartalmaz.

[52] A harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan [Be. 619. § (1) bekezdés].

[53] A harmadfokú bíróság eljárásban nincs helye bizonyításnak [Be. 619. § (2) bekezdés].

[54] Ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett döntés tekintetében megalapozatlan, és a helyes tényállás az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés, az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság

a) a tényállást kiegészíti, illetve helyesbíti,

b) a másodfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének vagy részbeni felmentésének, vagy az eljárás megszüntetésének vagy részbeni megszüntetésének van helye [Be. 619. § (3) bekezdés].

[55] Az ítéltábla az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárás törvényességének vizsgálata során megállapította, hogy a kerületi bíróság és a törvényszék ítéletének a Be. 625. § (1) bekezdés alapján történő hatályon kívül helyezését, és a büntetőeljárásnak a Be. 607. § (1)

bekezdése szerinti megszüntetését megalapozó ok nem áll fenn. A magyar büntető joghatóság alá tartozó közvádas büntetőügyben a vádat az arra jogosult ügyészség emelte, a vádirat érdemi elbírálásra alkalmas módon tartalmazta a Be. 422. § (1) bekezdésében írt törvényes elemeket, az ügyészség a vádat nem ejtette, a vádlottak büntethetősége nem szűnt meg, a vád tárgyává tett cselekményeket más bíróság jogerősen nem bírálta el [Be. 567. § (1) bekezdés a), b), c) pont, (2) bekezdés c), d), f) pont].

[56] Megállapítható az is, hogy az elsőfokú és másodfokú bírósági eljárásban nem történt olyan, a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt abszolút eljárási szabálysértés, amely a Be. 625. § (2) bekezdés a) pontja alapján a másodfokú ítélet feltétlen hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárásra utasítását indokolná. A törvényszék törvényesen volt megalakítva, megfelelő összetételben járt el, hatásköri és illetékességi szabályt nem sértett, a másodfokú ítélet meghozatalában törvény szerint kizárt bíró nem vett részt, a másodfokú tárgyaláson mindvégig jelen voltak a tanács tagjai és mindazok a személyek, akiknek a jelenléte a Be. 44. § a) pontja, 428. § (1) bekezdés a) pontja, Be. 427. § (1) bekezdés és a Be. 435. § (1) bekezdés értelmében kötelező volt (a jegyzőkönyvvezető, az ügyész, a vádlottak, a védők), továbbá a törvényszék ítéletének indokolása a rendelkező résszel nem volt ellentétes. A fentiek szerinti abszolút eljárási szabálysértést a járásbíróság sem követett el, így a Be. 625. § (3) bekezdésében írtak alkalmazásának sem volt helye (az elsőfokú és másodfokú ítéletek egyidejű hatályon kívül helyezése mellett a kerületi bíróság új eljárásra utasítása).

[57] A másodfokú ítélet indokolásának a személyi körülményekre vonatkozó megállapításait az ítéltábla – a másodfokú tárgyaláson (32.Bf.9036/2022/13. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal) és a harmadfokú nyilvános ülésen tett vádlotti nyilatkozatok, valamint a bűnügyi nyilvántartási adatok alapján – azzal egészíti ki, hogy terhelt1 I. rendű vádlott a székhely3 szám alatti székhelyű, jelenleg személyszállítással foglalkozó cég12 alkalmazásában sofőrként dolgozik, havi nettó jövedelme 197.000,- forint, a korábban egy vállalkozásból csendestársként kapott 400.000,- forint bevétellel már nem rendelkezik. terhelt2 II. rendű vádlott ugyanennél a gazdasági társaságnál részmunkaidőben adminisztrációs tevékenységet végez, havi nettó jövedelme 98.000,- forint. Az élettársi kapcsolatban álló vádlottak együtt gondoskodnak öt unokájuk eltartásáról, ezzel összefüggésben ők kapják a 189.000,- forint összegű GYOD-ot és a 48.000,- forint összegű családi pótlékot. bank1-től 20 évre felvett 5.000.000,- forintos jelzáloghitelt havonta 40.000,- forintos részletekben kell törleszteniük, rezsiköltségeik összegszerűsége havonta 60.000,- forint. terhelt2 II. rendű vádlott elnevezés betegsége és nőgyógyászati problémái miatt orvosi kezelésre szorul. terhelt1 I. rendű vádlott ellen a 2021. március 10-én elkövetett 2 rendbeli lopás vétsége miatt a székhely2 XIV. és XVI. Kerületi Ügyészség B.718/2021/30. számú vádiratával 2021. június 29-én vádat emelt a bíróság1on (az elsőfokú bírósági eljárás még folyamatban van).

[58] A törvényszék a másodfokú eljárásban okszerűen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a kerületi bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés b), c) és d) pontjai alapján részben megalapozatlan, mivel az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás részben felderítetlen, a lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával ellentétes, valamint a kerületi bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

[59] A törvényszék a felülbírálandó ügyben a Be. 600. § (1) bekezdésének b) pontja alapján tárgyalás tartott, azon bizonyítást vett fel, amelynek keretében a kerületi bíróság által

figyelman kívül hagyott személyi és okirati bizonyítékokat (terheltl I. rendű vádlottnak a nyomozás során gyanúsítottként tett vallomásai, a tényállás 1. pontjában írt cselekmény kapcsán a háziorvos írásban tett nyilatkozata, az szám5 forgalmi rendszámú személygépkocsi VEDA rendszerben rögzített adatai, a járműhöz megvásárolt autópályamatrixa útdíjfizetési-ellenőrzési rendszerben rögzített adatai, míg a tényállás 2. pontjában írt cselekmény kapcsán kórházl által nyújtott tájékoztatás) tette a bizonyítás anyagává. A Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerint az általa felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés alapján kiküszöbölte a részbeni megalapozatlanságot és a kerületi bíróságtól eltérő tényállást állapított meg.

[60] Az ítéltábla a törvényszéknek a megalapozatlanság kiküszöbölése körében kifejtett tevékenységét támadó felvetések kapcsán az alábbi büntető eljárásjogi rendelkezésekre és az ítélezési gyakorlatban precedensjellegű döntésekre mutat rá.

[61] A másodfokú bíróság főszabály szerint a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés]. A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a bizonyítékok értékelésére vonatkozó törvényi rendelkezések adják, amelyek szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs a törvényben előre meghatározott bizonyító ereje. A bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 167. § (3) és (4) bekezdése]. E szabályozás biztosítja a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelését, illetőleg védik az elsőfokú bíróság mérlegelését.

[62] A törvény kivételesen engedi meg az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól való eltérést, mégpedig csakis abban az esetben, *ha az ítélet megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítéokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le* [Be. 591. § (1) bekezdés]. Az eltérő tényállás megállapításának alapvető feltétele, hogy az első fokon meghozott ítélet tényállása nem megalapozott.

[63] A megalapozatlanság mértéke (teljes vagy részbeni) más-más jogkövetkezménnyel jár.

[64] Az elsőfokú ítélet teljes egészében megalapozatlan, ha az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást vagy a tényállás teljes egészében felderítetlen [Be. 592. § (1) bekezdés a), b) pont]. Teljes megalapozatlanság esetén a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú ítéletet, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja [Be. 610. §]; ilyen esetben tehát az elsőfokú ítélet másodfokú bíróság általi korrekciójára nincs törvényes lehetőség.

[65] Részlegesen megalapozatlan az ítélet, ha az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, a tényállás részben felderítetlen, a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával vagy az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett [Be. 592. § (1) bekezdés a)-d) pont].

[66] Csak részleges megalapozatlanság esetén kerülhet sor a tényállás kiegészítésére (ez a hiányzó ténymegállapítás pótlását jelenti) vagy helyesbítésére (a meglévő ténymegállapítás módosítása vagy mellőzése), amely történhet az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás útján [Be. 593. § (1) bekezdés a) pont]. A kiegészítés, helyesbítés csak a meglévő tényállásba illeszkedő ténymegállapítást eredményezhet, attól eltérőt semmiképpen.

[67] A másodfokú bíróság az ítélet részbeni megalapozatlanságát oly módon is kiküszöbölheti, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapításával az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét állapíthatja meg [Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja]. Ha a másodfokú bíróság az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése során – a helyes tényállás érdekében felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján – az elsőfokú bíróságtól eltérő tényeket állapít meg, az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti [Be. 593. § (2) bekezdés 1. mondat]. A másodfokú bíróság nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által megállapított ténnyel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat [Be. 593. § (2) bekezdés másik mondat].

[68] Hangsúlyozni kell, hogy az eltérő tényállás fentiek szerinti megállapításának alapvető feltétele a tényállás megalapozatlansága (BJD 8349).

[69] A részbeni megalapozatlanság esetén a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a helyesbített, kiegészített, illetve az eltérően megállapított tényállás alapján bírálja felül [Be. 593. § (3) bekezdés].

[70] Az EBH2019.B.9. számon közzétett határozatban a Kúria által kifejtettek szerint a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, a felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem a felülmérlegelés tilalma alá esik, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, abban az esetben, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vagy a bűnösnek kimondott vádlott felmentéséhez vezethet. A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Például nem mondhatja azt az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, továbbá nem egészítheti ki, illetve módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás (vallomásrész) alapján. Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított tények megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns. Az iratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot, és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg

nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában eljáró másodfokú bíróság. Minden esetben azonban a tényállás módosításának alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték. A másodfokú eljárásban az eltérő bizonyítékkértékelés (felülmérlegelés) tilalmának általános érvényű elve azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelt érdemlőségéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette.

[71] Jelen ügyben a másodfokon eljáró törvényszék – a védői hivatkozásokkal szemben – a kerületi bíróság által megállapítottól eltérő tényállás megállapításával nem sértette meg a felülmérlegelési tilalmat, amely csak megalapozott tényállás esetén irányadó. A törvényszéknek nem lett volna lehetősége eltérő tényállás megállapítására, ha a kerületi bíróság a Be. 167. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a beszerzett bizonyítékokat egyenként és összességükben, egymással is összevetve értékelte volna, a ténybeli következtetései koherensek, logikusak és helyesek lettek volna, továbbá a tényállás nem szenvedett volna több okból is részbeni megalapozatlanságban. A tényállás felderítésének hiányosságai, a hibás és az ügyiratok tartalmával ellentétes mérlegelés, valamint téves ténykövetkeztetések miatt a törvényszéknek nem csak lehetősége, de kötelessége is volt a részbeni megalapozatlanságnak a bizonyítás felvételével, az ügyiratok tartalma alapján és helyes ténybeli következtetés útján történő kiküszöbölése. Márpedig ez végeredményben eltérő tények megállapításához is vezetett, mely esetben a Be. 593. § (2) bekezdése kifejezetten lehetővé teszi az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékok eltérő értékelését.

[72] A másodfokú tárgyaláson bizonyítás anyagává tett bizonyítási eszközök már valóban beszerzésre kerültek a nyomozás során, így azok a kerületi bíróságnak is a rendelkezésére álltak, ennek ellenére ezeket az elsőfokú eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás során nem ismertette, és a bizonyítékok értékelésekor is figyelmen kívül hagyta. Márpedig ezeknek igenis lett volna jelentősége: egyrészt terhelt I. rendű vádlott védekezésének, a tényállás 1. és 2. pontjaiban írt cselekmények elkövetése időpontjára vonatkozó alibijének elfogadása vagy elvetése szempontjából. Másrészt a gépjárműre vonatkozóan beszerzett és a másodfokú tárgyaláson bizonyítás anyagává tett adatok – a mobiltelefon híváslistáival és cellainformációival összevetve – azt igazolták, hogy a tényállás 1. pontjában írt cselekmény esetében a vádlottak együtt hagyták el a bűncselekmény helyszínét. A törvényszék kizárólag akkor értékelhette az elsőfokú ítélet felülbírálata során e bizonyítékokat, ha azokat a másodfokú tárgyaláson a bizonyítás anyagává teszi. Ezért az I. rendű védőnek a „formális” másodfokú bizonyításra vonatkozó felvetése nem alapos, már csak azért sem, mert igen lényeges bizonyítékokról volt szó.

[73] Az ítéltábla maradéktalanul egyetértett a törvényszéknek a másodfokú ítélet [29]-[69] bekezdéseiben rögzített részletes, meggyőző és magas színvonalú bizonyíték-értékelő tevékenységével, az abban foglalt megállapítások megfelelnek az ügyiratok tartalmának, koherens és logikai hibáktól mentes következtetésen alapulnak.

[74] Az ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú ítéletben rögzített tényállás megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathű és helytelen ténybeli következtetésektől mentes, így azt a harmadfokú felülbírálat során irányadónak kellett tekinteni [Be. 619. § (1) bekezdés]. Az I. rendű védő által a fellebbezése indoklásában, a vádlottak felszólalásukban az egyes bizonyítékok tartalmával és értékelésével (név8 sértettnek terhelt I. rendű vádlott felismerése körében tett nyilatkozta, név8 és név11 tanúvallomása, a lefoglalt sportcipő mérete, a fényképfelvételek, a kórházi tájékoztatás, az antropológus szakértő szakvéleménye)

kapcsolatban tett felvetései, észrevételei nincsenek összhangban az ügyiratok, a bizonyítékok tényleges tartalmával, másrészt kizárólag a törvényszék bizonyíték-értékelő tevékenységét támadják, amely a törvényszék megalapozottá tett tényállása folytán nem vezethettek eredményre.

[75] Egyébként a másodfokú ítélet indokolása igen részletesen foglalkozik azokkal a körülményekkel is, amelyekre a harmadfokú eljárásban a vádlottak és az I. rendű védő hivatkoztak, és a törvényszék által e körben kifejtettekben sem volt fellelhető iratellenesség vagy logikai hiba, az indokolás helyesbítésre vagy kiegészítésre nem szorul. Ezért az ítéltábla a kérdéses bizonyítékok ismételt tartalmi ismertetését és értékelését a felülbírálat során szükségtelennek találta.

[76] A törvényszék az általa megállapított tényállásból okszerű következtetést vont le terhelt1 I. rendű és terhelt2 II. rendű vádlottak bűnösségére.

[77] Az ítéltábla – figyelemmel a Btk. 2. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakra – a vádlottak bűncselekményét (bűncselekményeit) az elkövetés idején hatályos büntető törvény szerint bírálta el, mivel a Btk. elbíráláskor hatályban lévő rendelkezéseinek alkalmazása nem eredményezné annak megállapítását, hogy a cselekmény már nem bűncselekmény, illetve enyhébben bírálendő el. Sőt, a harmadfokon pénzbüntetésre is ítélt terhelt1 I. rendű vádlott esetében az elbíráláskor hatályos Btk. alkalmazása súlyosabb elbírálást eredményezne, figyelemmel arra, hogy a 2023. szeptember 1-jén történt jogszabálmódosítás (2023. évi LIII. törvény 95. § 1. pont) a pénzbüntetés napi tételösszegének minimumát 1.000,- forintról 1.300,- forintra felemelte.

[78] A törvényszék túlnyomórészt törvényesen minősítette terhelt1 I. rendű és terhelt2 II. rendű vádlottak terhére megállapított bűncselekményeket.

[79] Az ítéltábla csak a tényállás 1. pontjában írt cselekmény tekintetében látta indokoltnak a minősítés megváltoztatását, ugyanis a törvényszék által megállapított tényállás szerint terhelt1 I. rendű vádlott zárkihúzás módszerével (a vádirati tényállás szerint a zár feltörésével) nyitotta ki a sértett tehergépkocsijának lezárt ajtaját, tehát az elkövetés során dolog elleni erőszakot alkalmazott. Ezért e cselekmény mindkét vádlott tekintetében a Btk. 370. § (2) bekezdés bc) alpontja szerint is minősül. A tényállás 2. és 3. pontjaiban rögzített cselekményeknél e minősítő körülmény nem volt megállapítható: a 2. pont kapcsán az ítéleti és a vádirati tényállás egyezően tartalmazza, hogy a tehergépkocsi ajtaját terhelt1 I. rendű vádlott társa ismeretlen módszerrel nyitotta ki (ez nem feltételezi a dolog elleni erőszakot), míg a 3. pont esetében a jármű ajtaja eleve nyitva volt.

[80] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §]. A büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés].

[81] terhelt1 I. rendű vádlott esetében a Btk. 81. § (1)-(3) bekezdésében írtalmazati szabályok szerint kiszabható büntetés – figyelemmel a Btk. 36. §-ban foglaltakra is – 3 hónaptól 4 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztés szabható ki, a Btk. 80. § (2) és (3) bekezdései szerinti középmérték 2 év 2 hónap 15 nap, míg terhelt2 II. rendű vádlott tekintetében 3 hónaptól 3 évig terjedő szabadságvesztés, a Btk. 80. § (2) bekezdése szerinti középmérték 1 év 6 hónap.

[82] A törvényszék hiánytalanul vette számba a büntetés kiszabása során irányadó enyhítő és súlyosító tényezőket, ugyanakkor azokat terhelt1 I. rendű vádlott esetében nem kellő nyomatékkaal értékelte.

[83] A szabadságvesztésnek lényegesen a középmérték alatt 1 év 6 hónapban meghatározott tartama nem igazodik e vádlott személyében rejlő fokozott társadalomra veszélyességhez, a feltárt enyhítő és súlyosító körülményekhez, így – különös tekintettel terhelt1 I. rendű vádlott többszörösen büntetett előéletére, a három cselekményből álló bűnhalmazatra – annak súlyosítása indokolt. Ezért az ítéltábla a szabadságvesztés tartamát 2 évre emelte, azonban ennél hosszabb, a középmértéknek megfelelő tartamú szabadságvesztés kiszabására – figyelemmel a közel öt éves időmúlásra, az egyik cselekmény kísérleti szakban maradására, valamint két cselekmény bűnsegédként történt elkövetésére – nem látott lehetőséget.

[84] terhelt1 I. rendű vádlott esetében a harmadfokon kiszabott szabadságvesztés tartama, a jelenlegi, rendezettnak tűnő személyi körülményei (bejelentett munkahellyel és igazolt jövedelemmel rendelkezik, élettársával öt kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodnak) továbbra is megalapozzák a szabadságvesztés végrehajtásának a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdései alapján történő felfüggesztését. E rendelkezés mellőzését célzó ügyészszégi indítvánnyal az ítéltábla nem értett egyet. A vádlott megváltozott egzisztenciális és családi viszonyai, a tartására és gondozására szoruló hozzátartozói miatt alappal feltételezhető, hogy a büntetés célja a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető. Mindezek mellett is az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a kedvezőtlen előéletű vádlottnak az újabb bűncselekményektől való hatékonyabb visszatartása érdekében hosszabb próbaidő szükséges, ezért azt 4 évre felemelte.

[85] A törvényszék az elkövetett bűncselekmény jellege és a vádlott fokozott társadalomra veszélyessége miatt helyesen foglalt állást akként, hogy a Btk. 102. § (1) bekezdése szerinti előzetes mentesítésre terhelt1 I. rendű vádlott nem érdemes.

[86] A törvényszék törvényesen rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról is, utóbbi kapcsán arra az esetre, ha a szabadságvesztés végrehajtását utólag elrendelnék.

[87] Az ítéltábla egyetértett a fellebbviteli ügyészszéggel a tekintetben, hogy a határozott tartamú szabadságvesztésre ítélt terhelt1 I. rendű vádlottal szemben a Btk. 50. § (2) bekezdésében írt rendelkezés alapján pénzbüntetést is ki kell szabni, mivel a terhére megállapított vagyon elleni bűncselekményeket haszonszerzési céllal követte el és megfelelő jövedelemmel rendelkezik. Figyelemmel a Btk. 50. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltakra, a pénzbüntetés napi tételeinek száma a bűncselekmények tárgyi súlyához igazítottan 250-ben, az egynapi tételnek megfelelő összeg a vádlott vagyoni, jövedelmi és személyi

körülményeihez mérten 1.000,- forintban került megállapításra. Az ítéltábla a Btk. 50. § (4) bekezdése alapján a pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett. A pénzbüntetés átváltoztatására vonatkozó rendelkezés a Btk. 51. § (1) bekezdésén alapul. A meg nem fizetett pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozata fogház, ha viszont felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását utólag elrendelik, börtön [Btk. 51. § (2) bekezdés].

[88] Az ítéltábla osztotta az ügyészség és a fellebbviteli ügyészség álláspontját terhelt I. rendű vádlott járművezetéstől eltiltásának szükségessége kapcsán is. A Btk. 55. § (1) bekezdés b) pontja szerint a járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ. A 38/2007. Büntető Kollégiumi vélemény szerint a járművezetéstől eltiltás alkalmazása a bünteteskiszabás céljának megvalósulása érdekében akkor indokolt, ha bármely bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban az ún. mozgó bűnözés megelőzésére e büntetés kiszabása szükségesnek mutatkozik. A „használ” fogalom alatt értendő minden olyan magatartás, amely valamely bűncselekmény elkövetését, annak leplezését, az elkövető menekülését, a bűncselekmény tárgyának megőrzését, tárolását stb. felöleli. Lényegében ide tartozik minden olyan tevékenység, amelynél a jármű igénybevétele a bűnözéshez szorosan tapadó egyben ismétlődő és tartós elemként jelentkezik. „Használónak” kell tekinteni – amennyiben tettese vagy részese a bűncselekmény elkövetésének – a gépjármű üzembentartóját, annak vezetőjét, illetve rajtuk kívül azokat is, akik a járművet ismételten a bűncselekmény céljára akár utasként is igénybe veszik. A BH 2020.2. számon közzétett eseti döntés megállapítja, hogy a járművezetéstől eltiltás kapcsán az ún. mozgó bűnözés keretében sorozatosan elkövetett – jellemzően lopás, rablás és egyéb – bűncselekményekben való bármely elkövetői alakzatot (tettes, részes) megvalósító terhelt a gépjármű használójának tekintendő, függetlenül attól, hogy többes elkövetés esetén ki a jármű tényleges vezetője. A BH 2017.107. számon közzétett eseti döntés szerint arra alapítottnak, hogy az elkövető a bűncselekmény elkövetéséhez járművet használt, a járművezetésre eltiltásra ítélésnek csak akkor van helye, ha az elkövető legalább két, egymástól elkülönített cselekményt valósított meg.

[89] Jelen ügyben terhelt I. rendű vádlott mindhárom bűncselekmény – egy esetben tettesként, két esetben bűnsegédként történt – elkövetésénél az egyes helyszínek megközelítéséhez és az onnan való távozásához járművet használt, és ez szorosan összefüggött a sorozat-jellegű vagyon elleni bűncselekményeivel. Már csak azért is, mert a cselekmények közös jellemzője volt, hogy a lopások célpontjai elhagyatottabb, kisforgalmú helyeken (iparterület, telephely, parkoló) leállított és felügyelet nélkül hagyott tehergépkocsik voltak, az egyes helyszínekről gyalogosan vagy tömegközlekedési eszköz igénybevételével történő menekülés kockázatos lett volna. Ráadásul a gépjármű használata biztosította az eltulajdonított vagyontárgyak elrejtését és elszállítását, valamint megkönnyítette a vádlottnak a vidéki, viszonylag távolabb lévő lakóhelyéről a Budapestre történő utazását is, amelynek elsődleges célja bűncselekmények elkövetése volt. Ez az elkövetési mód, az ún. mozgó bűnözés nem idegen a vádlottól, ugyanis az a korábbi, a bíróság 10.B.33.458/2016/120. számú ítéletében (egyébként a vádlott 2015. április 29-én, november 11-én és november 12-én éppen a tényállás 1. pontjában írt cselekményből ismert számú forgalmi rendszámú gépkocsit használta lopások elkövetéséhez) és a székhely 2 XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 6.B.XIX.801/2016/70. számú ítéletében elbírált bűncselekmények esetében is megállapítható. Az ítélkezési gyakorlat szerint annak nincs jelentősége, hogy a jelen ügyben terhelt megállapított bűncselekmények elkövetése során ki volt a végrehajtáshoz felhasznált jármű tényleges vezetője.

[90] A 38/2007. Büntető Kollégium véleménye szerint, amennyiben a járművezetéstől eltiltás alkalmazásának az elkövetőre nézve egzisztenciális hatása is van, annak alapvetően az eltiltás mértékének vagy körének a megállapításánál lehet jelentőséget tulajdonítani, és csak kivételesen az eltiltás szükségességének az eldöntésénél. Ebben a körben a társadalmi érdekek feltárása és értékelése elengedhetetlenül szükséges. terhelt1 I. rendű vádlott jelenleg sofőrként dolgozik egy személyszállítással foglalkozó gazdasági társaságnál, ebből következően a járművezetéstől eltiltása érintheti a munkakörét. Figyelemmel arra, hogy a vádlott több vagyoni elleni bűncselekményt valósított meg gépjármű használatával, és a járművezetéstől eltiltás feltételei fennállnak, az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy terhelt1 I. rendű vádlottnak a közúti gépjárművezetéstől a Btk. 55. § (1) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése alapján történő eltiltása indokolt, annak érdekében, hogy hatékonyabban lehessen visszatartani a hasonló jellegű bűncselekmények ismételt elkövetésétől. A járművezetéstől eltiltás tartamának a Btk. 56. § (1) és (3) bekezdései szerinti meghatározásánál az ítéltábla kisebb súllyal vette figyelembe a vádlott jelenlegi munkakörét, mivel nem hivatásos sofőr, nem ez a szakmája, e tevékenységét az adatok szerint legfeljebb néhány hónapja végzi.

[91] A másodfokú ítéletben terhelt1 I. rendű vádlott esetében az előzetes fogva tartás beszámítására vonatkozó rendelkezés törvényes, illetőleg az ezzel összefüggő egyéb megállapítások helyesek.

[92] A törvényszék terhelt2 II. rendű vádlottat – figyelemmel a büntetlen előéletére, rendezett életvitelére, az időmúlásra és a bűnsegédi magatartására – okszerűen és a Btk. 65. § (1) bekezdésében foglaltak szerint törvényesen bocsátotta próbára, csakugyan alaposan feltehető, hogy a büntetés célja e vádlott esetében intézkedés alkalmazásával is elérhető. A próbaidő tartamának meghatározása megfelel a Btk. 65. § (4) bekezdésében írtaknak, annak mérséklése sem indokolt (egyébként ezt célzó indítvány nem is került előterjesztésre).

[93] Az eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésével és lefoglalt bűnjelekkel kapcsolatos rendelkezések is megfelelnek a büntető eljárásjogi előírásoknak. terhelt1 I. rendű és terhelt2 II. rendű vádlottak következetesen tagadták a terhükre rótt bűncselekmény(ek) elkövetését, tehát a szakértői vélemények elkészítésével felmerült díjak és költségek szükségszerűen merültek fel. Ezért az ítéltábla nem látott okot terhelt1 I. rendű vádlottnak a bűnügyi költség egy részének megfizetése alól a Be. 574. § (5) bekezdése alapján történő mentesítésére.

[94] A fentiekben kifejtettekre tekintettel, az ítéltábla – a Be. 620 (1) bekezdése és 621. § (1)-(3) bekezdései szerint nyilvános ülésen – a fellebbezésekkel támadott másodfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése szerint mindkét vádlott tekintetében részben megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[95] Az ítéltábla kötelezte terhelt2 II. rendű vádlottat a harmadfokú eljárásban a kirendelt védő felkészülésének és a nyilvános ülésen való megjelenésének díjaként felmerült bűnügyi költség megfizetésére [Be. 145. § (1) bekezdés a) pont, 574. § (1) bekezdés, 613. § (1) bekezdés, 617. §].

[96] A vádlottaknak új személyazonosító igazolványuk van, ezek számát a személyi adatok között meg kellett jelölni.

[97] A harmadfokon eljáró ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 617. §-ra is tekintettel – a Be. 12. § (1)-(3) bekezdései, a Be. 579. § (1) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) bekezdése zárják ki, ugyanis a rendes jogorvoslati rendszer kétfokú, az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés korlátlan, a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésnek kivételesen, a Be. 615. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt esetekben van helye, míg a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata a Be. 456. § (1) bekezdésében foglaltak miatt is már csak rendkívüli jogorvoslattal támadható.

Budapest, 2024. január 11.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. előadó bíró, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. bíró

A törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. december 14. napján kihirdetett 32.Bf.9036/2022/14. számú ítélete – Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.27/2023/12. számú határozata folytán – terhelt1 I. rendű és terhelt2 II. rendű vádlott vonatkozásában 2024. január 11. napján jogerős.

Budapest, 2024. január 11.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke